

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بررسی مبانی فقهی - حقوقی

قاچاق کالا و ارز

(مجموعه مقالات)

به اهتمام

اداره کل تبلیغات اسلامی خراسان رضوی

سرشناسه : همایش تخصصی مبانی فقهی - حقوقی قاجاق کالا و ارز (نخستین: ۱۳۹۱: مشهد)
 عنوان و نام پدیدآور..... : بررسی فقهی - حقوقی قاجاق کالا و ارز: مجموعه مقالات/دبیر علمی: محمد باقر
 گرایلی؛ به اهتمام اداره کل تبلیغات اسلامی خراسان رضوی.
 مشخصات نشر..... : مشهد: انتشارات قدس رضوی، ۱۳۹۱.
 مشخصات ظاهری..... : ۲۶۴ص.
 شابک : ۳ - ۸۵ - ۲۹۹ - ۶۰۰ - ۹۷۸
 وضعیت فهرست نویسی... : فیبا
 یادداشت..... : کتابنامه؛ همچنین به صورت زیرنویس.
 موضوع..... : قاجاق - ایران - - کنگره ها
 موضوع..... : قاجاق - ایران - - پیشگیری - - کنگره ها
 شناسه افزوده..... : گرایلی، محمدباقر، ۱۳۵۲، دبیر
 شناسه افزوده..... : سازمان تبلیغات اسلامی. اداره کل تبلیغات اسلامی استان خراسان رضوی
 شناسه افزوده..... : مؤسسه انتشاراتی قدس رضوی
 رده بندی کنگره..... : HJ۲۷۰۳۹/۵۱۰۱۳۹۱
 رده بندی دیویی..... : ۲۶۳/۱۳۳۰۹۵۵
 شماره کتاب شناسی ملی..... : ۳۶۷۱۱۳

بررسی مبانی فقهی - حقوقی قاجاق کالا و ارز (مجموعه مقالات)

به اهتمام: اداره کل تبلیغات اسلامی خراسان رضوی
 دبیر علمی همایش: حجة الاسلام دکتر محمد باقر گرایلی
 ویراستار: مهدی انواری

طراح جلد: حسین حسین زاده

چاپ اول: اسفند ۱۳۹۱

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۸۰۰۰۰ ریال

ناظر فنی چاپ: علی اصغریار

چاپ و صحافی: مؤسسه فرهنگی قدس

مرکز توزیع

مشهد مقدس: اداره کل تبلیغات اسلامی خراسان رضوی

معاونت فرهنگی، پژوهشی و آموزشی

تلفن و دورنگار: ۲۲۱۵۲۱۷ - ۵۱۱۰

حق چاپ محفوظ است

فهرست مطالب

اعضای کمیته علمی همایش	۹
پیش گفتار	۱۱
مقدمه	۱۵
۱. بررسی امکان استناد به افساد فی الارض در جرم انگاری قاچاق ارز	۲۱
چکیده	۲۱
پیش گفتار	۲۲
مفهوم شناسی	۲۶
۱. قاچاق	۲۶
۲. ارز	۲۹
۳. قاچاق ارز	۳۰
۴. افساد فی الارض	۳۱
۵. محاربه	۳۲
تحلیل حقوقی	۳۳
۱. عنصر قانونی قاچاق ارز	۳۳
۲. عنصر مادی قاچاق ارز	۳۴

۳۵	۳. عنصر معنوی قاچاق ارز
۳۶	تحلیل فقهی
۴۱	کیفر محارب
۴۲	نقد و بررسی
۴۳	الف: ابهام‌های مفهومی
۴۶	ب: ابهام حکمی
۴۷	نتیجه‌گیری
۴۸	منابع
۵۳	۲. حکم فقهی قاچاق کالا و ارز
۵۳	پیشگفتار
۵۸	مصادیق قاچاق
۵۸	ادله تحریم
۵۸	۱. قاعده لا ضرر و لا ضرار
۶۲	۲. اعانت بر اثم و عدوان
۶۵	۳. قاعده قاعده نفی سبیل
۷۱	۳. حکم تکلیفی قاچاق کالا و ارز
۷۱	چکیده
۷۲	مقدمه
۷۳	فصل اول: کلیات
۷۳	معنای قاچاق
۷۵	تاریخچه و منشأ قاچاق
۷۷	انواع قاچاق
۷۸	قوانین در باره قاچاق
۷۹	فصل دوم: حکم تکلیفی قاچاق و ادله آن
۷۹	مبحث اول: فتوای مراجع تقلید شیعه و علمای اهل سنت در باره قاچاق
۷۹	استفتاء از مراجع تقلید شیعه در رابطه با قاچاق کالا و ارز
۷۹	الف. مقام معظم رهبری
۷۹	ب. آیت الله مکارم شیرازی

ج. آیت الله سیستانی	۸۱
د. آیت الله صافی	۸۱
فتوای علمای اهل سنت در رابطه با قاجاق کالا و ارز	۸۲
مبحث دوم: ادله حرمت قاجاق	۸۵
الف. قاجاق خلاف قانون است و خلاف قانون خلاف حفظ نظم	۸۶
ب. رعایت قوانین مصداق وفای به عهد است و وفای به عهد لازم است ۹۱	
ج. خوف ضرر جانی، مالی و ذلت پذیری در قاجاق	۹۳
فهرست منابع	۹۵
۴. پیامدهای اجتماعی قاجاق کالا و ارز	۹۹
چکیده	۹۹
مقدمه	۱۰۰
تعاریف مفاهیم	۱۰۱
سوابق نظری	۱۰۲
دلایل قاجاق	۱۰۴
قاجاق و توسعه نیافتگی	۱۰۷
قاجاق و هویت اجتماعی و فرهنگی	۱۰۹
قاجاق و بحران اجتماعی	۱۱۱
جمع بندی و راهکارها	۱۱۵
فهرست منابع	۱۱۶
۵. کیفیت کالای قاجاق و بهداشت و سلامت اجتماع	۱۱۹
چکیده	۱۱۹
مقدمه	۱۲۰
کالای قاجاق و سلامت اجتماع	۱۲۲
مصرف مواد غذایی قاجاق و سلامت جسمانی	۱۲۴
دارو و محصولات آرایشی قاجاق، تهدیدی بر سلامت اجتماع	۱۳۳
کالاهای مصرفی بادوام قاجاق و مخاطرات بهداشتی آنها	۱۴۰
نتیجه گیری	۱۴۳
کتاب نامه	۱۴۳

۱۴۵	۶. کالای قاچاق و حقوق مصرف کننده
۱۴۵	طرح مسئله
۱۴۹	تعریف قاچاق
۱۵۱	ماهیت و مبنای نظری جرم قاچاق کالا و ارز
۱۵۳	انواع جرائم قاچاق
۱۵۹	وضعیت حقوقی ضبط کالای قاچاق
۱۷۱	نتیجه گیری
۱۷۳	کتاب نامه
۱۷۵	۷. قواعد فقهی مورد استناد در قاچاق کالا
۱۷۵	چکیده
۱۷۶	مقدمه
۱۷۷	کلیات
۱۷۷	الف. مفهوم شناسی
۱۷۸	یک: مفهوم قاچاق
۱۷۸	اول: معنای لغوی
۱۷۸	دوم: مفهوم اصطلاحی قاچاق
۱۸۱	ب. مفهوم قاعده فقهی
۱۸۲	ب. آثار قاچاق کالا
۱۸۳	یک: پیامدهای اقتصادی
۱۸۵	دو: پیامدهای فرهنگی
۱۸۵	سه: پیامدهای اجتماعی و جرم شناختی
۱۸۶	۲. قواعد مورد استناد در جرم انگاری قاچاق کالا
۱۸۷	الف. قاعده لا ضرر
۱۸۷	یک: مدرک قاعده
۱۸۸	دو: مدلول قاعده
۱۹۰	سه: تعارض بین ضررین و تطبیق آن با موضوع مورد بحث
۱۹۳	ب. قاعده حرمت اعانه بر اثم
۱۹۳	یک: مدرک قاعده

۱۹۴	دو. مدلول قاعده.....
۱۹۶	ج. قاعده نفی سبیل.....
۱۹۶	یک. مدرک قاعده.....
۱۹۸	دو: مدلول قاعده.....
۱۹۹	سه. تطبیق قاعده.....
۲۰۱	نتیجه گیری.....
۲۰۳	کتاب نامه.....
۲۰۳	الف. کتب.....
۲۰۴	ب. مقالات.....
۲۰۵	ج. قوانین.....
۲۰۷	۸. قاچاق کالا و ارز در فقه حکومتی.....
۲۰۷	چکیده.....
۲۰۸	قاچاق کالا و ارز در فقه حکومتی.....
۲۱۰	فقه حکومتی.....
۲۱۱	مفهوم قاچاق کالا و ارز.....
۲۱۲	جایگاه مصلحت در فقه حکومتی.....
۲۱۶	عنوان ضرر و فقه الحکومه.....
۲۱۹	قاچاق کالا و ارز، خلاف مصلحت عامه.....
۲۲۰	واکاوی دلیل بر حرمت قاچاق.....
۲۲۳	قاچاق کالا و ارز، ناهنجاری اجتماعی و اقتصادی.....
۲۲۵	فقه حکومتی، امور حسیه و سلامت اجتماعی.....
۲۲۵	چستی حسب.....
۲۲۷	مسئولیت‌های دولت اسلامی.....
۲۲۷	۱. جلوگیری دولت اسلامی از کسب‌های حرام.....
۲۲۹	۲. کنترل مبادلات اقتصادی.....
۲۳۱	۳. نظارت بر تولید.....
۲۳۲	۴. جلوگیری از به دست آوردن درآمد بدون انجام کار.....
۲۳۴	حرمت رباخواری.....

۲۳۵	گونه‌های قاجاق
۲۳۶	حکم و نقش قاجاق کالا و ارز در متغیرهای اجتماعی
۲۳۸	قاجاق کالا، افساد فی الارض
۲۴۱	۹. احکام وضعی قاجاق کالا و ارز
۲۴۱	چکیده
۲۴۲	مقدمه
۲۴۲	الف. صحت و بطلان معاملات مربوط به قاجاق کالا و ارز
۲۴۴	۱. روایات لزوم حفظ بازار مسلمین
۲۴۶	۲. قاعده لاضرر
۲۴۹	۳. منع از قاجاق کالا و ارز
۲۵۰	ب. جواز مداخله قانون‌گذار در قراردادهای خصوصی
۲۵۳	۱. مبانی دخالت قانون‌گذار در قراردادهای خصوصی در حقوق غرب
۲۵۶	۲. مبانی دخالت قانون‌گذار در قراردادهای خصوصی در حقوق اسلامی
۲۵۶	اول: تلقی رکیان
۲۵۸	دوم: احتکار
۲۵۹	یک: اجبار به فروش
۲۶۱	دو: قیمت‌گذاری
۲۶۱	نتیجه‌گیری
۲۶۲	کتاب‌نامه

اعضای کمیته علمی همایش

حجة الاسلام والمسلمین سید هادی مرتضوی

مدرس درس خارج حوزه علمیه مشهد

دکتر علی اکبر ناجی

استادیار دانشکده علوم اداری و اقتصاد دانشگاه فردوسی مشهد

حجة الاسلام دکتر عبدالرضا اصغری

استادیار دانشگاه علوم اسلامی رضوی

دکتر عباس شیخ الاسلامی

استادیار دانشکده حقوق دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد

حجة الاسلام دکتر محمد باقر گرانلی (دبیر علمی)

عضو هیئت علمی و مدیر گروه حقوق جامعه المصطفی واحد مشهد

حجة الاسلام دکتر جواد ابراهانی

استادیار دانشگاه علوم اسلامی رضوی

دکتر عبدالرضا جوان جعفری

استادیار دانشکده حقوق دانشگاه فردوسی مشهد

حجة الاسلام دکتر سید احمد سجادی نژاد

عضو گروه حقوق دانشگاه جامعه المصطفی واحد مشهد

پیش‌گفتار

قاچاق، یکی از شایع‌ترین نشانه‌های اقتصاد ناسالم در کشورهای دنیاست. این پدیده شوم موجب ناکارآمدی سیاست‌ها و اقدامات سازنده در عرصه اقتصاد می‌شود.

علاوه بر آن، گسترش فرهنگ مصرفی و تجمل‌گرایی و تبلیغ فرهنگ بیگانه و تضعیف تولید ملی و رواج تحصیل مال نامشروع و توسعه باند بازی و شکل‌گیری مافیای اقتصادی در بدنه دستگاه‌ها و فساد اداری در سازمان‌های مرتبط و بی‌اعتمادی در عرصه‌های اجتماعی و عوارض سوء بهداشتی، اخلاقی، از دیگر آثار تجارت پنهان یا قاچاق می‌باشد.

رواج قاچاق کالا، سرمایه‌گذاری در امور تولیدی و اشتغال‌زا را کاهش می‌دهد. این پدیده گرچه ثروت‌های بادآورده‌ای را نصیب باندهای قاچاق می‌نماید، ولی ره‌آورد جدی آن فقر و فشار بر اقشار

آسیب‌پذیر است.

دستاوردها و هزینه‌های منفی امنیتی، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و مدیریتی این پدیده، موجب شده است تا در کشورهای مختلف، با راهبردهای کوتاه مدت و میان مدت تدبیرهای گوناگونی را پی‌گیری نمایند. جمهوری اسلامی ایران نیز بر اساس مبانی سیاسی و اعتقادی خویش راهبردهای گوناگونی را فراروی خود قرار داده است از آن جمله است:

- تدوین قوانین کارآمد و متناسب با سیاست راهبردی تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی.

- اصلاح ساختارهای اقتصادی به منظور از بین بردن انگیزه‌های قاچاق کالا.

- ایجاد اشتغال موکد به ویژه برای افراد بی‌کار در مناطق مرزی.

- ارتقاء کیفیت محصولات داخلی.

- روان سازی تجارت و اجرای سیاست‌های اقتصادی اصل ۴۴.

- برخورد قاطع با فرآیند، عوامل و پشتیبانی از قاچاق در هر سطح.

در این میان از مهم‌ترین راهبردهای مؤثر و فراگیر، فرهنگ‌سازی و جریان سازی اجتماعی بر پایه ارزش‌های اسلامی است.

فرهنگ سازی با کمک نخبگان و کارشناسان فقهی و حقوقی و نظریه پردازان علمی - فرهنگی و همچنین شبکه‌های اجتماعی می‌تواند، مبارزه همه جانبه با پدیده قاچاق را به یک گفتمان فراگیر تبدیل کند.

نقش مجتهدان، فقها و حقوق دانان در بررسی این پدیده و تبیین

جوانب و بیان حکم شرعی آن برای جامعه تأثیر گذار است. رسانه‌ها به ویژه رسانه ملی و عناصر فرهنگ‌ساز مانند روحانیون و مبلغان و امامان جماعت مساجد با بیان آموزه‌های قرآن و عترت در ایجاد گفتمان اجتماعی ضد قاچاق مؤثراند.

قاچاق بایستی در نگاه مردم؛ از نظر شرعی یک عمل حرام و از نظر اقتصادی، گسترش دهنده فقر جلوه نماید.

در همه سطوح، از نظریه پردازان حوزه و دانشگاه گرفته تا مدیران و برنامه‌ریزان کشوری، عناصر فرهنگی، مجریان، اصناف، تولید کنندگان و مصرف کنندگان... در این نهضت فراگیر مسئول و مؤثر می‌باشند.

اداره کل تبلیغات اسلامی به عنوان یک نهاد فرهنگ‌ساز با فراخوان مقاله و برگزاری همایش «بررسی مبانی فقهی - حقوقی قاچاق کالا و ارز» مجموعه‌ای از مقالات را که در کمیته علمی ارزیابی شده است را در پیش روی شما نهاده است.

امید است نشر این آثار پژوهشی در عرصه اجتماع، زمینه‌ساز محو پدیده قاچاق در جامعه اسلامی باشد.

از همه عزیزانی که با تلاش خویش، نقشی در آفرینش این اثر ایفا نموده‌اند صمیمانه سپاسگزاری می‌نمایم.

مدیر کل تبلیغات اسلامی خراسان رضوی

مقدمه

بر اساس یک تقسیم کشورها به جهان اول یا توسعه یافته و جهان دوم یا در حال توسعه و جهان سوم یا توسعه نیافته تقسیم می شوند. کشورهای توسعه یافته کشورهایی هستند که ثبات اقتصادی داشته و شاخص های اقتصادی و میزان سرانه ملی و تولید ناخالص ملی آنها بالا باشد. کشورهایی نظیر آمریکا، فرانسه، انگلیس و ژاپن در این گروه قرار می گیرند.

کشورهای در حال توسعه نیازمند نوسازی سیستم اقتصادی و توانمند سازی نیروهای متخصص اند تا توان رقابت با کشورهای توسعه یافته و صنعتی را بیابند و نیز با بالا بردن میزان بهره وری و بهبود کیفیت کالاها رفاه عمومی را به سطح مطلوبی برسانند. ایران از جمله این کشورها می باشد.

یکی از پدیده های شومی که کشورهای در حال توسعه با آن دست

به گریبان هستند قاچاق است. این پدیده شوم تقریباً گریبان گیر تمام جوامع به ویژه کشورهای در حال توسعه شده است. پیامدهای منفی آن در زمینه‌های مختلف سبب شده نیاز جامعه به پیشگیری و از طریق جرم‌انگاری و اطلاع‌رسانی آشکارتر گردد.

در حوزه فرهنگی کالاهای قاچاق دارای این آثار می‌باشد:

۱. گسترش تهاجم فرهنگی. قاچاق پوشاک و فیلم‌های پویانمایی و اسباب‌بازی خواسته یا ناخواسته فرهنگ تولیدکننده آن را به مصرف‌کننده القا می‌نماید.

۲. گسترش تجمل‌گرایی.

۳. گسترش مصرف‌گرایی.

۴. ارائه الگوهای نامناسب به مصرف‌کننده. کودکانی که با عروسک‌های باربی بازی می‌کنند از آن الگو می‌گیرند و در زندگی از آن الگو پیروی می‌کنند.

آنگاه که کودک با ابر قهرمانی به نام مرد عنکبوتی انس گرفته که صرفاً با داشتن تار عنکبوت تمام بدی‌ها را از بین می‌برد دیگر چگونه می‌توان به وی القاء نمود سست‌ترین خانه‌ها خانه عنکبوت است.

۵. ترویج گرایش به قاچاق به عنوان شغل سودآور.

۶. تضعیف باورهای دینی و ایجاد روحیه تساهل و تسامح در قشر جوان که در دراز مدت موجب تسلط فرهنگی بیگانه می‌گردد.

۷. تضعیف نظارت بر کالاهای فرهنگی وارداتی.

در حوزه اقتصاد نیز این پدیده دارای پیامدهای منفی از قبیل:

۱. بی‌کاری.

۲. کاهش درآمد دولت.
 ۳. تضعیف بخش خصوصی.
 ۴. گسترش اقتصاد زیر زمینی.
 ۵. کاهش کنترل دولت بر بخش های مختلف اقتصاد.
 ۶. کاهش رقابت پذیری در اقتصاد ملی.
 ۷. اختلال در سیاست های اقتصادی دولت.
 ۸. توزیع ناعادلانه ثروت و افزایش فقر.
 ۹. تضعیف سرمایه گذاری در بخش های تولیدی.
 ۱۰. ایجاد وابستگی اقتصادی و زمینه ساز برای تسلط بر دیگر حوزه ها.
- مقام معظم رهبری چند سال اخیر را با شاخصه های اقتصادی نام گذاری کرده اند به عنوان مثال سال جهاد اقتصادی و یا سال تولید ملی و
- به طور کلی یک فعالیت اقتصادی سالم و پویا و مبتنی بر آموزه های دینی با پدیده شوم قاچاق در تعارض کامل می باشد. اگر بخواهیم در مسیر استقلال اقتصادی قدم برداریم و اقتصادی ملی و شکوفا، همراه با میزان بهره وری بالا و تقویت کننده بخش های مختلف از جمله بخش خصوصی داشته باشیم باید پدیده قاچاق را به عنوان خط قرمز این اقتصاد بدانیم.
- یکی از مهم ترین راهکارهای کنترل و پیشگیری از این جرائم فرهنگ سازی و اطلاع رسانی به موقع و دقیق می باشد.
- بسیاری از کسانی که درگیر پدیده شوم قاچاق هستند از احکام تکلیفی و وضعی و آثار سوء آن در حوزه های مختلف بی اطلاع یا کم

اطلاع بوده و چه بسا همین سبب شده به این عمل مبادرت ورزیده و آن را شغلی مناسب برای خود و خانواده تلقی نمایند.

سازمان تبلیغات اسلامی در راستای وظائف خود در تولید محتوای تبلیغی و اطلاع رسانی به جامعه اقدام به برگزاری همایش تخصصی بررسی مبانی فقهی - حقوقی قاچاق کالا و ارز نموده که در نوع خود اقدام کم نظیری می باشد.

با توجه به اینکه موضوع همایش میان رشته‌ای بوده از اساتید حوزه و دانشگاه دعوت به همکاری شد و عناوین ذیل به عنوان محورهای مقالات همایش تخصصی انتخاب گردید که هدف اصلی آن تولید محتوای تبلیغی جهت کنترل و پیشگیری از این جرم به وسیله اطلاع رسانی مناسب بوده است.

۱. احکام تکلیفی قاچاق کالا و ارز؛

۲. قواعد فقهی مورد استناد در قاچاق کالا و ارز؛

۳. احکام وضعی قاچاق کالا و ارز؛

۴. احکام حکومتی قاچاق کالا و ارز؛

۵. بررسی مبانی حقوقی قاچاق کالا و ارز؛

۶. پیامدهای اجتماعی قاچاق کالا و ارز؛

۷. حکم فقهی قاچاق کالا و ارز.

سپس فراخوان مقالات، انجام شده و با توجه به نوع موضوع و اهداف مستتر در آن در راستای استفاده حداکثری از همایش، تعدادی مقاله به اساتید دانشگاه و حوزه سفارش داده شد.

پس از دریافت مقالات رسیده و سفارشی، کلیه مقالات بر اساس

چارچوب‌های استاندارد داوری گردید.

و در نهایت با الطاف حضرت باری تعالی و توجهات حضرت ولی عصر ارواحنا فداء و با تلاش عزیزان در کمیته اجرایی، مجموعه مقالات همایش در اختیار علاقه‌مندان قرار می‌گیرد. امید است مورد اسناد علاقه‌مندان و عالمان دینی و دانشگاهیان واقع شود.

در پایان بر خود لازم می‌دانم از زحمات و مساعدت‌های بی‌دریغ مدیر کل محترم تبلیغات اسلامی خراسان رضوی جناب حجة الاسلام والمسلمین دکتر سید محمود مرویان حسینی، اعضای کمیته‌های علمی و اجرایی همایش، معاون پژوهشی سازمان تبلیغات اسلامی خراسان رضوی و عوامل پرتلاش اجرایی به ویژه حجة الاسلام جودکی و جناب آقای ابراهیمی و آقای ولی نژاد تشکر نمایم.

محمد باقر گرایلی

دبیر علمی همایش تخصصی

بررسی مبانی فقهی - حقوقی قاچاق کالا و ارز

۱. بررسی امکان استناد به افساد فی الارض در جرم انگاری قاچاق ارز

(تحلیل فقهی و حقوقی مواد قانون مجازات اخلال گران در نظام اقتصادی کشور)
سعید توکلی^۱

چکیده

پیش زمینه و هدف: نظام پولی یا ارز یکی از مهم ترین عوامل ثبات اقتصادی و مالی در هر کشوری محسوب می شود. اخلال در نظام پولی یا ارزی، موجب اخلال در نظام اقتصادی کشور می شود و سیاست های توسعه ای را مختل می نماید. قاچاق ارز از جمله عواملی است که با اخلال در نظام پولی، سبب برهم خوردن ثبات اقتصادی کشور

۱. استادیار دانشگاه تهران؛ با همکاری فاطمه کراچیان ثانی، دانشجوی دکتری فقه و مبانی حقوق اسلامی.

می‌شود. قانونگذار برای جلوگیری از پیامدهای چنین اقدامی با وضع قوانین سخت‌گیرانه در صدد از بین بردن بستر برآمده است. در این پژوهش بر آن هستیم تا با بررسی این قوانین و بهره‌گیری از اصول و قواعد فقهی و حقوقی، ارتباط قاچاق ارز با افساد فی الارض را ارزیابی کنیم.

این پژوهش به صورت تحلیلی - توصیفی انجام و اطلاعات آن با روش کتابخانه‌ای جمع‌آوری شده است. پس از توضیح مفاهیم و مبانی، به واکاوی متون فقهی و حقوقی پرداخته، و سرانجام دیدگاه برتر مطرح گردیده است.

بررسی‌های فقهی و حقوقی پیرامون قاچاق ارز و قوانین ناظر به آن نشان می‌دهد، مواد ۲۰۱ قانون مجازات اخلال‌گران در نظام اقتصادی کشور، به لحاظ مفهومی و حکمی دارای کاستی‌های فراوانی است. از این رو، قرار دادن قاچاق ارز به عنوان افساد فی الارض و تعیین مجازات اعدام برای آن درست به نظر نمی‌رسد.

واژگان کلیدی: قاچاق، ارز، قاچاق ارز، افساد فی الارض، محاربه.

پیش‌گفتار

از زمانی که بحث محدودیت ورود و خروج کالاها از مرزها و کنترل دولت‌ها بر آن مطرح شد، ورود و خروج غیر قانونی کالا به عنوان پدیده قاچاق مد نظر قرار گرفت. اگر چه در طول تاریخ، حمل و نقل و استفاده از برخی کالاها ممنوع بوده، اما قاچاق کالا به شکل